

БІБЛІОТЕКИ ФРАНЦІЇ: ДОСВІД ТА ЗДОБУТКИ

Степанюк О. Л.

(Центральна міська бібліотека, м. Дніпропетровськ)

Доповідь «Бібліотеки Франції: досвід та здобутки» складена за матеріалами, зібраними під час стажування у Франції за програмою «Sejour Bibliothèque-2007», що була організована «Maison des cultures du Monde» та Міністерством культури та комунікації Франції. Ця доповідь передбачає короткий екскурс в структуру організації бібліотечної системи Франції та віртуальне відвідування бібліотечних закладів різних форм підпорядкування та фінансування.

1. З 2003 року у Франції функціонує державна програма підтримки книги та читання. Уряд та органи місцевого самоврядування (регіонів, департаментів та спільнот) забезпечують експертизу діяльності бібліотек (стан споруд, статистика та оцінка діяльності, програми), сприяють доступу до книги та бібліотек, здійснюють фінансову підтримку (оновлення фондів, кадри та інформатизація).

2. Існують 2 бібліотеки суто державного підпорядкування: Національна бібліотека Франції (з основною функцією зберігання культурних надбань нації) та Бібліотека публічної інформації (з функцією вільного доступу до найсучаснішої інформації).

3. Регіональні управління із справ культури є гарантами виконання культурної політики держави на місцях і забезпечують будівництво бібліотек, інформатизацію та доступ до мережі Інтернет, захист письмової спадщини держави та підтримують літературні заходи національного та місцевого рівня.

4. Національна програма розбудови територій (2003р.) передбачила 3 основні напрямки розвитку медіатек: архітектурна якість, різнобічність фондів та різноманітність послуг. За 4 роки було відкрито 500 медіатек.

5. За своїм призначенням бібліотеки перетворюються на культурні зони. 2913 муніципальні бібліотеки Франції (з них 2300 - інформатизовані) виконують наступні місії: культурна, інформаційна, збереження національної спадщини, освітня та дозвілля.

6. Бібліотеки отримують додаткове фінансування для адаптації видань згідно із призначенням: Брайлем, аудіокниги, оцифровані книги, тощо.

7. Національна бібліотека Франції здійснює проект «Gallica», що передбачає оцифрування манускриптів, рукописів та стародавніх книг і гравюр з подальшим їх розміщенням в мережі Інтернет для вільного

використання. Також ця бібліотека є одним з фундаторів Європейської електронної бібліотеки, Європеани та Електронного франкомовного порталу.

8. Бібліотека публічної інформації здійснює оцифрування власної фонотеки, створює віртуальні виставки та має найбільшу у Франції колекцію документальних фільмів для розміщення в мережі Інтернет.

9. Кожна муніципальна або регіональна бібліотека має свою додаткову спеціалізацію відповідно до складу населення або спеціальних потреб спільноти (література для сліпих, глухих, дискотека, тощо).

10. Різноманітність фондів бібліотеки та урізноманітнення послуг призвели до збільшення відвідувань та видачі документів, оскільки 45% користувачів відвідують бібліотеку для користування мережею Інтернет, 33% користувачів цікавляться дисками з музичними записами та аудіокнигами, 27% - читають часописи та 17% - переглядають фільми.

Таким чином, використовуючи новітні технології, системний підхід до організації бібліотечного обслуговування, урізноманітнюючи носії інформації та види інформації, використовуючи державні та місцеві ресурси, бібліотеки Франції зуміли подолати кризу «доступності в мережі Інтернет» (1989-1990 роки) та збільшити відвідуваність бібліотек в 2 рази. Створення культурних зон та медіатек дозволило змінити формат звичайної бібліотеки, поліпшити її імідж в суспільстві та соціальне значення бібліотеки як культурного інституту.